

Uvodna analiza ekonomske aktivnosti stanovnika Priboja

Ekonomska aktivnost stanovništva Priboja predstavlja ključni faktor za razvoj lokalne ekonomije i unapređenje kvaliteta života građana. Razumevanje stepena zaposlenosti, nezaposlenosti i neaktivnosti pruža uvid u demografske trendove, tržište rada i socio-ekonomske izazove sa kojima se opština suočava.

Prema poslednjim podacima, ukupna populacija Priboja iznosi **23.514 stanovnika**, od čega je ekonomski aktivno **9.164** lica, što čini **38,98%** ukupnog stanovništva. Sa druge strane, ekonomski neaktivno je **14.350** stanovnika ili **61,02%**, što ukazuje na značajan broj lica van radne snage, uključujući penzionere, studente i osobe koje se bave neplaćenim domaćim poslovima.

Analiza je rađena na osnovu podataka Republičkog zavoda za statistiku koji su dostupni u delu baze Stanovništvo prema ekonomskoj aktivnosti, starosti i polu na linku: <https://data.stat.gov.rs/Home/Result/3104020801?languageCode=sr-Latn>

1. Struktura ekonomske aktivnosti stanovništva

Tabela 1: Struktura ekonomske aktivnosti stanovništva Priboja

Kategorija	Broj stanovnika	Udeo u ukupnom stanovništvu (%)
Aktivno stanovništvo	9.164	38,98%
Zaposleni	6.396	27,20%
Nezaposleni	2.768	11,78%
Neaktivno stanovništvo	14.350	61,02%
Lica koja se bave kućnim poslovima	2.141	9,11%
Lica koja proizvode dobra za domaćinstvo	304	1,29%
Ostala neaktivna lica	1.045	4,44%

Komentari na tabelu:

Nizak stepen ekonomske aktivnosti:

- Samo **38,98%** stanovništva Priboja učestvuje na tržištu rada, što je relativno nizak procenat u odnosu na nacionalni prosek.
- Veliki broj neaktivnih lica (61,02%) ukazuje na izazove u angažovanju radno sposobnog stanovništva i potrebu za dodatnim merama za njihovu aktivaciju.

Visoka stopa nezaposlenosti među aktivnim stanovništvom:

- Nezaposlenost u Priboju iznosi **30,21%** ekonomski aktivnog stanovništva, što ukazuje na ozbiljan problem u dostupnosti radnih mesta.
- Ovaj podatak sugerše potrebu za unapređenjem lokalne privrede i podsticanjem novih investicija koje bi omogućile otvaranje novih radnih mesta.

Rodna raspodela ekonomske aktivnosti:

- Muškarci čine **56,32%** ukupnog aktivnog stanovništva, dok žene čine **43,68%**, što ukazuje na izražene rodne razlike u pogledu zapošljavanja i učešća žena na tržištu rada.
- Broj zaposlenih muškaraca (3.629) značajno je veći u odnosu na žene (2.767), što pokazuje da žene teže dolaze do posla.

2. Struktura ekonomske aktivnosti prema starosnim grupama

Starosna struktura igra ključnu ulogu u ekonomskoj aktivnosti stanovništva. Sledeća tabela prikazuje raspodelu ekonomske aktivnosti prema starosnim kategorijama.

Tabela 2: Ekonomska aktivnost po starosnim grupama

Starosna grupa	Ukupno stanovnika	Aktivni	Zaposleni	Nezaposleni	Neaktivni
15–19	1.159	158	65	93	1.001
20–24	1.141	509	295	214	632
25–29	1.127	818	528	290	309
30–49	5.452	4.410	3.170	1.240	1.042
50–59	3.718	2.429	1.703	726	1.289
60–64	2.192	755	560	195	1.437
65+	6.151	85	75	10	6.066

Komentari na tabelu:

Mlada populacija suočena sa nezaposlenošću:

- U starosnoj grupi od 15 do 24 godine, čak **69%** mladih nije ekonomski aktivno, što ukazuje na produženo školovanje i otežan prelazak sa obrazovanja na tržište rada.
- Stopa nezaposlenosti u grupi 20–24 godine iznosi **42,04%**, što je zabrinjavajuće visoko i pokazuje potrebu za programima podrške zapošljavanju mladih.

Najveća aktivnost u starosnoj grupi 30–49 godina:

- Ova starosna grupa čini najaktivniji segment radno sposobnog stanovništva sa čak **80,90%** aktivnih lica.
- Ova grupa je kičma lokalne ekonomije, ali se suočava sa izazovima poput nesigurnih radnih mesta i nedostatka mogućnosti za napredovanje.

Visoka neaktivnost starijih osoba:

- U grupi starijoj od 60 godina, čak **98,62%** žena je neaktivno, što ukazuje na potrebu za strategijama koje bi podstakle aktivno starenje i mogućnosti za uključivanje u privredne tokove.

3. Ključni izazovi za ekonomski razvoj Priboja

Visoka stopa neaktivnosti:

- Veliki broj neaktivnih lica zahteva mere za njihovu aktivaciju, poput prekvalifikacije, podsticaja za samozapošljavanje i stvaranja fleksibilnih radnih prilika.

Odliv radno sposobnog stanovništva:

- Mladi sve više napuštaju Priboj u potrazi za boljim poslovnim prilikama u većim gradovima ili inostranstvu.

Ograničene investicije i industrijska stagnacija:

- Nedostatak investicija i industrijske modernizacije smanjuje mogućnosti zapošljavanja i dovodi do stagnacije lokalne privrede.

Zaključak

Ekonomska aktivnost stanovništva Priboja pokazuje značajne izazove, sa naglaskom na visoku stopu nezaposlenosti i veliki broj neaktivnih lica, posebno među ženama i mladima. Povećanje zapošljivosti kroz programe podrške, obrazovne reforme i stimulisanje investicija ključno je za održivi ekonomski razvoj opštine.

Priboj ima potencijal za unapređenje kroz strateška ulaganja u turizam, mala i srednja preduzeća, kao i razvoj socijalnog preduzetništva koje bi omogućilo zapošljavanje ranjivih grupa stanovništva.

Analiza ekonomske aktivnosti žena u Priboju

Žene u Priboju čine **50,28%** ukupnog stanovništva opštine, odnosno **11.827** osoba. Njihova ekonomska aktivnost značajno doprinosi razvoju lokalne privrede, ali istovremeno suočavaju se sa brojnim izazovima, uključujući visoku stopu nezaposlenosti, neaktivnost i nedostatak prilika za profesionalni razvoj. Analiza ekonomske aktivnosti žena pruža uvid u njihovu zastupljenost u radnoj snazi, strukturne izazove i potencijal za unapređenje njihovog položaja na tržištu rada.

1. Opšti pregled ekonomske aktivnosti žena

Prema podacima, ekonomski aktivno je **4.003** žena, što čini **33,84%** ukupnog broja žena u Priboju. Od toga je zaposleno **2.767**, dok je nezaposleno **1.236** žena, što ukazuje na stopu nezaposlenosti od **30,89%** među aktivnim ženama.

Tabela 1: Struktura ekonomske aktivnosti žena u Priboju

Kategorija	Broj žena	Udeo u ukupnom broju žena (%)
Ekonomski aktivne žene	4.003	33,84%
Zaposlene	2.767	23,39%
Nezaposlene	1.236	10,45%
Ekonomski neaktivne žene	7.824	66,16%
Lica koja obavljaju kućne poslove	1.951	16,49%
Ostale neaktivne žene	326	2,76%

Komentari na tabelu:

Nizak stepen ekonomske aktivnosti:

- Više od dve trećine žena u Priboju nije ekonomski aktivno, što ukazuje na prepreke za njihovo uključivanje u tržište rada, uključujući nedostatak prilika, tradicionalne društvene norme i brigu o domaćinstvu.

Visoka stopa nezaposlenosti:

- Među aktivnim ženama, stopa nezaposlenosti od **30,89%** ukazuje na značajne izazove u pronalaženju posla, naročito u sektorima koji tradicionalno zapošljavaju žene.

Neplaćeni kućni poslovi:

- Gotovo svaka peta žena je angažovana na neplaćenim kućnim poslovima, što doprinosi njihovoj ekonomskoj zavisnosti i smanjenju profesionalnih prilika.

2. Ekonomska aktivnost žena prema starosnim grupama

Detaljan pregled ekonomske aktivnosti žena prema starosnim grupama pokazuje da najnižu stopu zaposlenosti imaju mlađe žene do 30 godina i starije žene iznad 60 godina.

Tabela 2: Ekonomska aktivnost žena prema starosnim grupama

Starosna grupa	Ukupno	Aktivne	Zaposlene	Nezaposlene	Neaktivne
15–19	560	54	20	34	506
20–24	572	216	123	93	356
25–29	483	324	197	127	159
30–49	2.622	2.026	1.453	573	596
50–59	1.862	1.068	730	338	794
60–64	1.125	289	220	69	836
65+	3.347	26	24	2	3.321

Komentari na tabelu:

Mladi žene i visoka nezaposlenost:

- U grupi od 15 do 24 godine, ekonomska aktivnost je veoma niska, dok je stopa nezaposlenosti u grupi 20–24 godine čak **43,05%**, što ukazuje na otežan prelazak sa obrazovanja na tržište rada.

Najveća ekonomska aktivnost u grupi 30–49 godina:

- Ova starosna grupa ima najvišu stopu zaposlenosti, pri čemu je **77,21%** žena aktivno na tržištu rada.

Starije žene su dominantno neaktivne:

- Čak **99,22%** žena starijih od 65 godina je neaktivno, što ukazuje na manjak mogućnosti za produženje radnog veka i neadekvatne programe aktivnog starenja.

3. Rodna struktura ekonomske aktivnosti

Analiza učešća žena u odnosu na muškarce pokazuje izražene rodne razlike u pogledu zaposlenosti i ekonomske aktivnosti.

Tabela 3: Poređenje ekonomske aktivnosti muškaraca i žena

Pol	Ukupno stanovništvo	Aktivno (%)	Neaktivno (%)	Stopa nezaposlenosti (%)
Muškarci	11.687	44,16%	55,84%	29,69%
Žene	11.827	33,84%	66,16%	30,89%

Komentari:

- Žene su značajno manje ekonomski aktivne u odnosu na muškarce, sa razlikom od preko **10 procentnih poena**.
- Iako je stopa nezaposlenosti slična za oba pola, žene se češće nalaze u neaktivnom statusu, što dodatno smanjuje njihov potencijalni doprinos lokalnoj ekonomiji.

4. Ključni izazovi i preporuke

Izazovi:

- Ograničene mogućnosti za zapošljavanje u formalnom sektoru.
- Dominacija žena u neformalnim i niskoplativim sektorima.
- Nedostatak fleksibilnih radnih uslova koji bi omogućili balans između rada i porodičnih obaveza.
- Nedovoljno obrazovnih i prekvalifikacionih programa prilagođenih ženama.

Preporuke:

- Podsticanje ženskog preduzetništva kroz subvencije i programe podrške.
- Uvođenje fleksibilnih radnih aranžmana koji bi omogućili veću zaposlenost žena.
- Razvoj programa profesionalne edukacije i obuka u sektorima sa visokim potencijalom rasta.
- Kreiranje kampanja za promociju ravnopravnosti u zapošljavanju i suzbijanje rodni stereotipa.

Zaključak

Ekonomska aktivnost žena u Priboju ostaje na relativno niskom nivou, sa izraženim izazovima u oblasti zapošljavanja i profesionalnog razvoja. Implementacija ciljanih politika podrške i unapređenje uslova rada mogu značajno doprineti povećanju zaposlenosti i jačanju ekonomskog položaja žena u ovoj opštini.

Analiza ekonomske aktivnosti žena do 30 godina u Priboju

Ekonomska aktivnost mladih žena do 30 godina u Priboju igra ključnu ulogu u oblikovanju budućeg razvoja lokalne zajednice. Njihovo uključivanje na tržište rada može doprineti smanjenju siromaštva, povećanju ekonomskog rasta i jačanju socijalne stabilnosti. Međutim, žene u ovoj starosnoj grupi suočavaju se s brojnim izazovima, uključujući nedostatak radnih prilika, neusklađenost kvalifikacija sa potrebama tržišta rada i ograničene mogućnosti za profesionalni razvoj.

1. Struktura ekonomske aktivnosti žena do 30 godina

Prema podacima, u Priboju živi ukupno **1.615** žena mlađih od 30 godina, od kojih je ekonomski aktivno **594**, što čini **36,78%** ove starosne grupe. Broj zaposlenih žena iznosi **340**, dok je nezaposleno **254**, što ukazuje na stopu nezaposlenosti od **42,76%**, znatno višu u odnosu na opšti prosek u opštini.

Tabela 1: Ekonomska aktivnost žena do 30 godina u Priboju

Starosna grupa	Ukupno žena	Aktivne	Zaposlene	Nezaposlene	Neaktivne
15–19	560	54	20	34	506
20–24	572	216	123	93	356
25–29	483	324	197	127	159
Ukupno	1.615	594	340	254	1.021

Komentari na tabelu:

Visoka stopa neaktivnosti mladih žena:

- Čak **63,22%** mladih žena nije ekonomski aktivno, što znači da su u procesu obrazovanja, posvećene porodičnim obavezama ili ne traže posao zbog nepostojanja adekvatnih prilika.
- Neaktivnost je najizraženija u grupi od 15 do 19 godina (90,36%), što je očekivano zbog školovanja, ali je i dalje visoka u grupama 20–24 i 25–29 godina.

Niska stopa zaposlenosti među mladima:

- Zaposlenost kod žena u uzrastu od 20 do 24 godine iznosi samo **21,50%**, što ukazuje na poteškoće u pronalaženju posla nakon završetka obrazovanja.
- Veći broj zaposlenih žena primećen je u grupi 25–29 godina, ali i dalje postoji značajan broj nezaposlenih.

Povećana nezaposlenost u starijim grupama mladih:

- Stopa nezaposlenosti raste sa prelaskom iz grupe 20–24 godine u grupu 25–29 godina, gde **39,20%** aktivnih žena ostaje nezaposleno.
- Ovi podaci ukazuju na izazove u zadržavanju mladih žena u lokalnoj zajednici i potrebu za kreiranjem novih prilika za zapošljavanje.

2. Ključni faktori ekonomske neaktivnosti mladih žena

1. Produženo obrazovanje i usklađivanje porodičnih obaveza

Većina žena u starosnoj grupi od 15 do 19 godina još uvek se nalazi u procesu obrazovanja, što doprinosi visokom nivou neaktivnosti. Međutim, u starosnoj grupi 25–29 godina primećuje se povećan broj žena koje su neaktivne zbog preuzimanja porodičnih obaveza i neplaćenog rada u domaćinstvu.

2. Nedostatak radnih prilika

Ekonomska struktura Priboja, koja se oslanja na industriju i javni sektor, ne nudi dovoljno prilika u oblastima koje bi privukle mlade žene, poput uslužnih delatnosti, IT sektora ili kreativne industrije.

3. Neusklađenost obrazovnog sistema sa potrebama tržišta rada

Žene sa srednjim i višim obrazovanjem često se suočavaju sa problemom neadekvatne ponude poslova koji odgovaraju njihovim kvalifikacijama.

3. Preporuke za unapređenje ekonomske aktivnosti mladih žena

Kako bi se poboljšala ekonomska aktivnost mladih žena do 30 godina u Priboju, potrebno je sprovesti sledeće mere:

Podrška samozapošljavanju i ženskom preduzetništvu:

- Uvođenje grantova i subvencija za mlade žene koje žele da pokrenu sopstveni posao.
- Organizacija obuka i mentorskih programa za razvoj preduzetničkih veština.

Povećanje pristupa obrazovnim i prekvalifikacionim programima:

- Razvijanje programa prekvalifikacije u oblastima sa visokim potencijalom zapošljavanja, poput turizma, digitalnog marketinga i nege starijih lica.
- Omogućavanje fleksibilnog obrazovanja koje omogućava kombinovanje rada i obrazovanja.

Razvoj programa za usklađivanje rada i porodičnih obaveza:

- Kreiranje fleksibilnih radnih aranžmana kao što su rad od kuće i skraćeno radno vreme, kako bi se omogućilo većem broju žena da uđu na tržište rada.
- Povećanje kapaciteta vrtića i podrška porodicama sa decom kroz besplatne ili subvencionisane usluge.

Promocija rodne ravnopravnosti na tržištu rada:

- Sprovođenje edukativnih kampanja za poslodavce u cilju podsticanja zapošljavanja žena.
- Povećanje svesti o važnosti ravnopravnog učešća žena u ekonomiji.

4. Zaključak

Ekonomska aktivnost mladih žena u Priboju suočava se sa ozbiljnim izazovima, uključujući visoku stopu nezaposlenosti i neaktivnosti. Iako deo neaktivnosti proizilazi iz obrazovanja, značajan broj žena se suočava sa nedostatkom radnih prilika i neadekvatnim uslovima rada koji omogućavaju balans između poslovnih i privatnih obaveza.

Implementacija strateških mera za unapređenje zapošljivosti, podršku preduzetništvu i osnaživanje žena kroz obrazovne programe može doprineti povećanju ekonomske participacije mladih žena i unapređenju ekonomskog razvoja opštine Priboj.

Analiza ekonomske aktivnosti žena od 50 do 65 godina u Priboju

Žene starosti od 50 do 65 godina predstavljaju značajnu grupu radno sposobnog stanovništva u Priboju. Ova starosna grupa često se suočava sa izazovima vezanim za zapošljavanje, uključujući otežan pristup tržištu rada, diskriminaciju zbog starosne dobi, prilagođavanje savremenim tehnologijama i zdravstvene probleme. Njihova ekonomska aktivnost odražava širinu socio-ekonomskih prilika u opštini i ukazuje na ključne oblasti koje zahtevaju unapređenje u politici zapošljavanja.

1. Struktura ekonomske aktivnosti žena od 50 do 65 godina

U Priboju živi ukupno **2.987** žena u starosnoj grupi od 50 do 65 godina, od kojih je ekonomski aktivno **1.357** žena ili **45,44%**. Broj zaposlenih žena u ovoj starosnoj grupi iznosi **950**, dok je nezaposleno **407** žena, što ukazuje na relativno visoku stopu nezaposlenosti od **29,99%**.

Tabela 1: Ekonomska aktivnost žena od 50 do 65 godina u Priboju

Starosna grupa	Ukupno žena	Aktivne	Zaposlene	Nezaposlene	Neaktivne
50–59	1.862	1.068	730	338	794
60–64	1.125	289	220	69	836
Ukupno	2.987	1.357	950	407	1.630

Komentari na tabelu:

Neaktivnost je izraženija među starijima:

- U starosnoj grupi 60–64 godine čak **74,31%** žena je neaktivno, što ukazuje na njihovo povlačenje iz ekonomskih aktivnosti pre dostizanja penzionog doba.

Visoka stopa nezaposlenosti među aktivnim ženama:

- Među ekonomski aktivnim ženama starosti od 50 do 59 godina, **31,64%** je nezaposleno, što ukazuje na teškoće u pronalaženju posla u kasnijoj fazi radnog veka.

Nedostatak mogućnosti za zapošljavanje:

- Ograničene prilike za zapošljavanje u Priboju dodatno otežavaju situaciju za žene starije od 50 godina, koje se suočavaju sa potrebom za prekvalifikacijom i profesionalnim usavršavanjem.

2. Razlozi ekonomske neaktivnosti žena od 50 do 65 godina

Glavni faktori ekonomske neaktivnosti žena u ovoj starosnoj grupi uključuju:

Blizina penzionisanja:

- Mnoge žene odlučuju se za ranije povlačenje iz radne snage zbog nedostatka motivacije i dostupnih poslova koji odgovaraju njihovim sposobnostima.

Zdravstveni problemi:

- Starosne promene i zdravstveni problemi često utiču na sposobnost žena da ostanu aktivne na tržištu rada.

Obavljanje neplaćenih kućnih poslova:

- Čak **1.951** žena u ukupnoj populaciji obavlja neplaćene kućne poslove, pri čemu je ovaj trend izražen i u starosnoj grupi od 50 do 65 godina.

3. Poređenje ekonomske aktivnosti žena i muškaraca od 50 do 65 godina

Tabela 2: Poređenje ekonomske aktivnosti žena i muškaraca od 50 do 65 godina

Pol	Ukupno stanovnika	Aktivno (%)	Neaktivno (%)	Stopa nezaposlenosti (%)
Muškarci	2.923	62,78%	37,22%	28,08%
Žene	2.987	45,44%	54,56%	29,99%

Komentari na tabelu:

Muškarci su značajno aktivniji:

- U starosnoj grupi 50–65 godina muškarci imaju daleko višu stopu ekonomske aktivnosti (62,78%), dok je kod žena ta stopa znatno niža (45,44%).

Veća neaktivnost kod žena:

- Skoro polovina žena u ovoj grupi ne učestvuje u radnoj snazi, što dodatno ukazuje na potrebu za jačanjem programa podrške za njihovu ekonomsku integraciju.

4. Preporuke za unapređenje ekonomske aktivnosti žena starijih od 50 godina

Kako bi se povećala ekonomska aktivnost žena u ovoj starosnoj grupi, neophodno je sprovesti sledeće mere:

Programi prekvalifikacije i doobuke:

- Organizacija kurseva i programa stručnog usavršavanja u sektorima sa povećanom potražnjom za radnom snagom (uslužne delatnosti, turizam, socijalne usluge).

Pružanje fleksibilnih radnih aranžmana:

- Uvođenje radnih modela sa skraćenim radnim vremenom, radom od kuće i sezonskim poslovima koji su prilagođeni ženama starijeg doba.

Podrška samozapošljavanju:

- Kreiranje finansijskih podsticaja i mentorski programi za žene koje žele da pokrenu sopstveni posao u oblastima zanatstva i malih preduzeća.

Podrška kroz zdravstvene i socijalne politike:

- Razvoj programa koji omogućavaju bolje uslove rada za starije žene kroz zdravstvenu i socijalnu podršku.

Kampanje podizanja svesti:

- Promocija dugoročnog profesionalnog angažovanja i osnaživanje žena kroz javne kampanje i informisanje o dostupnim prilikama na tržištu rada.

5. Zaključak

Ekonomska aktivnost žena starijih od 50 godina u Priboju pokazuje brojne izazove, uključujući nisku stopu zaposlenosti i izraženu neaktivnost. Veliki broj žena u ovoj starosnoj grupi suočava se sa preprekama u pronalaženju zaposlenja, pri čemu ključne prepreke uključuju nedostatak radnih prilika, zdravstvene izazove i neformalnu brigu o porodici.

Uvođenjem ciljanih mera kao što su programi prekvalifikacije, fleksibilni oblici rada i podrška samozapošljavanju, može se poboljšati ekonomska integracija žena ove starosne grupe i njihov doprinos lokalnoj ekonomiji.

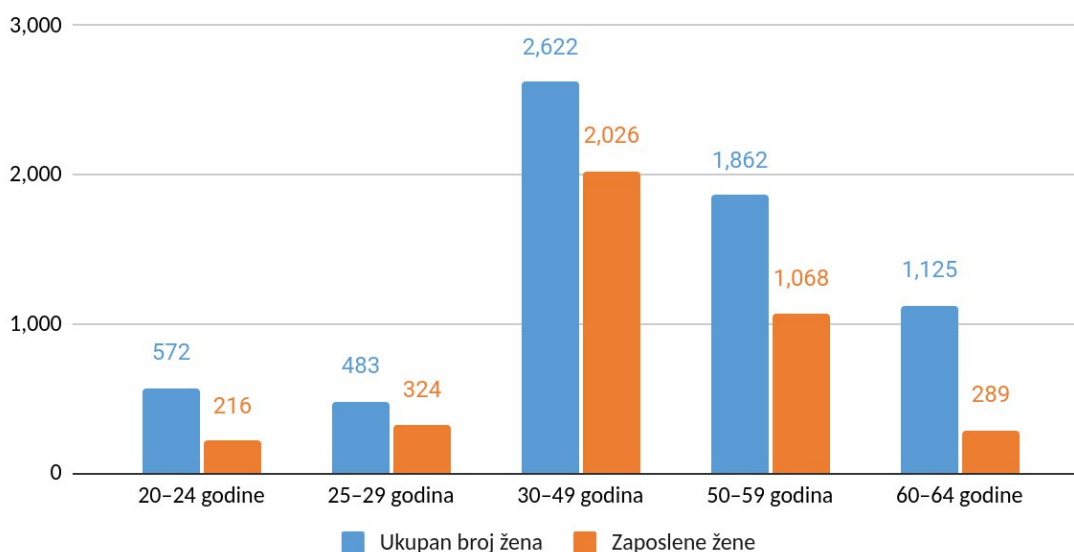
Analiza stepena zaposlenosti žena starosti od 20 do 65 godina u opštini Priboj

Na osnovu dostavljenih podataka, sprovedena je detaljna analiza zaposlenosti žena u opštini Priboj u starosnom intervalu od 20 do 65 godina. Analiza uključuje apsolutne brojeve zaposlenih žena, procenat zaposlenosti u odnosu na ukupan broj žena u ovom uzrastu, kao i procenat zaposlenosti za svaku pojedinačnu starosnu grupu.

Tabela: Broj žena i procenat zaposlenosti po starosnim kategorijama (Priboj, 2022)

Starosna grupa	Ukupan broj žena	Zaposlene žene	% zaposlenih u odnosu na broj žena po starosnoj grupi
20–24 godine	572	216	37,76%
25–29 godina	483	324	67,08%
30–49 godina	2.622	2.026	77,27%
50–59 godina	1.862	1.068	57,36%
60–64 godine	1.125	289	25,69%
Ukupno (20–65 godina)	6.664	3.923	58,86%

Broj zaposlenih žena po starosnim kategorijama (20 do 65 godina) u Priboju

Analiza rezultata:

1. Ukupan procenat zaposlenih žena (20–65 godina):

- Od ukupno **6.664 žena** u ovom starosnom intervalu, zaposleno je **3.923**, što čini **58,86%**, dok je preostali deo ekonomski neaktivan ili nezaposlen.
- Ovaj procenat pokazuje da je Priboj u solidnoj poziciji u pogledu ekonomske aktivnosti žena u poređenju sa drugim opštinama u regionu.

2. Zaposlenost po starosnim grupama:

- **Najveći procenat zaposlenosti** beleži se u grupi **30–49 godina**, gde je zaposleno **77,27%** žena, što pokazuje visoku aktivnost ove starosne kategorije.
- **Najniži procenat zaposlenosti** primećen je kod žena starosti **60–64 godine**, sa zaposlenošću od samo **25,69%**, što je očekivano s obzirom na pripreme za penzionisanje.
- Kod mladih žena u uzrastu **20–24 godine**, zaposlenost iznosi **37,76%**, što pokazuje da postoji značajan broj žena koje nisu aktivne na tržištu rada.

3. Mlade žene (20–29 godina):

- Ukupno **1.055 žena** spada u ovu starosnu grupu, od kojih je zaposleno **540**, što čini **51,18%** ukupne zaposlenosti ove grupe.
- Ovi podaci ukazuju na značaj dodatne podrške mladim ženama kroz stručno osposobljavanje i programe zapošljavanja.

Zaposlenost žena u opštini Priboj je na nivou od **58,86%**, što ukazuje na prosečnu ekonomsku aktivnost u odnosu na druge opštine u regionu. Najveći broj zaposlenih žena je u starosnoj grupi 30–49 godina, dok mlade žene i žene starije od 50 godina imaju niže stope zaposlenosti.

Fokus u narednom periodu treba da bude na povećanju zapošljivosti mladih žena kroz programe obuke i podršku preduzetništvu, dok starijim ženama treba omogućiti prilagođene radne uslove i programe profesionalne prekvalifikacije.

Zaključno izlaganje o ekonomskoj aktivnosti žena u Priboju

Analiza ekonomske aktivnosti žena u Priboju pokazuje da one čine značajan deo radno sposobnog stanovništva, ali se suočavaju sa brojnim izazovima u pogledu zapošljavanja i ekonomske participacije. Ukupna stopa ekonomske aktivnosti žena iznosi **33,84%**, što ukazuje na relativno nizak nivo uključenosti žena na tržište rada u poređenju sa muškarcima.

Uočava se visok nivo ekonomske neaktivnosti, pri čemu veliki broj žena obavlja neplaćene kućne poslove (**16,49%**) ili se ne bavi formalnim ekonomskim aktivnostima zbog nedostatka adekvatnih prilika i porodičnih obaveza. Stopa nezaposlenosti među ženama iznosi **30,89%**, što je pokazatelj ograničenih mogućnosti za zaposlenje u lokalnoj zajednici, posebno za žene sa nižim nivoom obrazovanja.

Ključni nalazi analize:

Visok nivo ekonomske neaktivnosti među ženama

- Veliki procenat žena nije aktivan na tržištu rada, što je rezultat kombinacije socijalnih, ekonomskih i kulturnih faktora. Tradicionalna podela uloga, nedostatak fleksibilnih radnih aranžmana i ograničene prilike u formalnom sektoru dodatno otežavaju njihovu ekonomsku integraciju.

Težak položaj žena mlađih od 30 godina

- Mlade žene suočavaju se s visokim stopama nezaposlenosti i otežanim ulaskom na tržište rada. Njihov prelazak sa obrazovanja na zaposlenje je otežan zbog nedostatka prilagođenih radnih mesta, što često dovodi do emigracije i traženja zaposlenja van lokalne zajednice.

Nizak stepen zapošljavanja žena starijih od 50 godina

- Ova starosna grupa ima visoku stopu neaktivnosti zbog rane pripreme za penziju, zdravstvenih problema i nedostatka programa podrške za produženi radni vek.

Rodni disbalans u ekonomskoj aktivnosti

- Žene su značajno manje zastupljene u ekonomiji u poređenju sa muškarcima, pri čemu dominiraju u sektorima sa nižim prihodima i nestabilnim radnim uslovima.

Potreba za dodatnim obrazovanjem i prekvalifikacijom

- Žene u Priboju imaju ograničene mogućnosti za profesionalno usavršavanje i prilagođavanje savremenim tržišnim potrebama, što umanjuje njihove šanse za konkurentnost na tržištu rada.

Preporuke za unapređenje ekonomske aktivnosti žena:

Podrška preduzetništvu i samozapošljavanju

- Pružiti finansijsku i mentorsku podršku ženama koje žele da pokrenu sopstveni posao, kroz subvencije, edukaciju i podršku u administrativnim procesima.

Razvoj fleksibilnih radnih uslova

- Uvođenje part-time poslova, rada od kuće i drugih fleksibilnih modela zapošljavanja koji omogućavaju ženama da usklade profesionalne i porodične obaveze.

Obrazovni programi i prekvalifikacija

- Organizovanje programa prekvalifikacije u oblastima sa potencijalom za zapošljavanje žena, poput turizma, uslužnih delatnosti i digitalnog poslovanja.

Podsticaji za poslodavce

- Implementacija programa koji stimulišu poslodavce da zapošljavaju žene kroz poreske olakšice, subvencije i druge oblike podrške.

Promocija rodne ravnopravnosti

- Sprovođenje kampanja za podizanje svesti o važnosti uključivanja žena u privredu i suzbijanje stereotipa koji ograničavaju njihovu radnu aktivnost.

Zaključak

Ekonomska aktivnost žena u Priboju suočava se sa ozbiljnim izazovima, uključujući visoku stopu neaktivnosti i nezaposlenosti. Povećanje ekonomske participacije žena je ključno za dugoročni razvoj lokalne zajednice, smanjenje siromaštva i jačanje socijalne kohezije. Implementacija adekvatnih politika podrške može značajno unaprediti njihov položaj i omogućiti punu participaciju u ekonomskim tokovima opštine.